PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA UOKiK W POZNANIU
ul. Zielona 8, 61-851 Poznań
Tel. 61 852-15-17, 852-77-50, Fax 61 851-86-44
E-mail: poznan@uokik.gov.pl

Poznań, dnia 27 września 2012r.

RPZ- 61/10/12/MW

DECYZJA nr RPZ 23/2012

Stosownie do art. 33 ust. 6 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2007 r., Nr 50 poz. 331 ze zm.), po przeprowadzeniu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, wszczętego z urzędu wobec Kolei Wielkopolskich Sp. z o. o. z siedzibą w Poznaniu

- w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

na podstawie art. 27 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, **uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów**, określoną w art. 24 ust. 1 i 2 ww. ustawy, działania Kolei Wielkopolskich Sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu polegające na ograniczeniu odpowiedzialności odszkodowawczej względem konsumenta w razie częściowego ograniczenia ruchu pociągów, co narusza art. 62 ust. 2 ustawy z dnia 15 listopada 1984r.- Prawo przewozowe (t.j. Dz. U. z 2000 r., Nr 50, poz. 601 ze zm.)

i stwierdza się zaniechanie jej stosowania z dniem 2 lipca 2012r.

Uzasadnienie

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów- Delegatura w Poznaniu (dalej: Prezes Urzędu) wszczął z urzędu postępowanie wyjaśniające mające na celu kontrolę działalności wybranych przedsiębiorców świadczących usługi przewozu kolejowego osób w zakresie m.in. zgodności stosowanych przez nich w obrocie konsumenckim wzorców umów z art. 385^1 i art. 385^3 Kodeksu cywilnego oraz przepisami ustawy z dnia 15 listopada 1984r.- Prawo przewozowe (t.j. Dz. U. z 2000 r., Nr 50, poz. 601 ze zm.)- dalej: Prawo przewozowe.

W toku postępowania Prezes Urzędu przeanalizował wzorce wykorzystywane w obrocie z konsumentami przez Koleje Wielkopolskie Sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu (dalej także: Koleje Wielkopolskie, Przewoźnik).

Prezes Urzędu ustalił, że we wzorcu umowy o nazwie Taryfa Przewozowa „Koleje Wielkopolskie" (KW-TP) stosowanym przez Koleje Wielkopolskie zamieszczono postanowienia dotyczące różnego rodzaju biletów uprawniających do przejazdów wielokrotnych, które mogą naruszać art. 62 ust. 2 Prawa przewozowego, poprzez wyłączenie możliwości uzyskania przez konsumenta odszkodowania *w razie częściowego ograniczenia ruchu pociągów*.

W toku postępowania wyjaśniającego, Koleje Wielkopolskie poinformowały, że ww. zapisy Taryfy przewozowej dotyczą tylko biletów okresowych (np. miesięcznych) oraz wydanych

według ofert specjalnych. Wskazane ograniczenie odnosi się do przypadków zawieszenia kursowania jednego pociągu na danej linii, w danym dniu lub jednorazowego wprowadzenia komunikacji zastępczej np. z powodu awarii pociągu.

Mając na uwadze dokonane ustalenia, postanowieniem z dnia 14 maja 2012 r., Prezes Urzędu wszczął przeciwko Kolejom Wielkopolskim Sp. z o. o. z siedzibą w Poznaniu postępowanie w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, w związku z podejrzeniem stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, określonej w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, polegającej na ograniczeniu odpowiedzialności odszkodowawczej względem konsumenta w razie częściowego ograniczenia ruchu pociągów, co może naruszać art. 62 ust. 2 ustawy z dnia 15 listopada 1984r.- Prawo przewozowe (t.j. Dz. U. z 2000 r., Nr 50, poz. 601 ze zm.).

Koleje Wielkopolskie zawiadomione o wszczęciu postępowania administracyjnego w załączeniu do pisma z dnia 28 czerwca 2012 r. przekazały uchwałę Zarządu Spółki nr 7/2012 z dnia 28 czerwca 2012r. w sprawie wprowadzenia do Taryfy Przewozowej – „Koleje Wielkopolskie" Sp. z o. o. (KW-TP) zmiany nr 2 wraz z treścią dokonanych zmian stanowiących załącznik do uchwały, polegających na usunięciu zapisów, które mogły wskazywać na ograniczanie odpowiedzialności odszkodowawczej Przewoźnika względem podróżnego i naruszać Prawo przewozowe.

Koleje Wielkopolskie poinformowały, że w okresie od początku 2011 r. o odszkodowanie w związku z odwołaniem regularnie kursującego środka transportowego, na podstawie art. 62 ust. 2 Prawa przewozowego wystąpił [usunięto] konsument.

Koleje Wielkopolskie nie przedstawiły szczegółowego stanowiska w kwestii postawionego zarzutu.

Prezes Urzędu ustalił, co następuje:

Koleje Wielkopolskie Sp. z o. o. z siedzibą w Poznaniu zostały wpisane do rejestru przedsiębiorców KRS pod numerem 0000349125. Prowadzą działalność gospodarczą polegającą m.in. transporcie kolejowym pasażerskim międzymiastowym oraz transporcie lądowym pasażerskim, miejskim i podmiejskim *(dowód: odpis z Krajowego Rejestru Sądowego)*. Koleje Wielkopolskie oferują przewozy regionalne na terenie województwa wielkopolskiego *(dowód: pismo Przewoźnika z dnia 21 lutego 2012 r.)*.

Zgodnie z art. 4 Prawa przewozowego, przewoźnik może wydawać regulaminy określające warunki obsługi podróżnych, odprawy oraz przewozu osób i rzeczy. Art. 11 ust. 1 tej ustawy nakłada na przewoźnika obowiązek podania do publicznej wiadomości, w sposób zwyczajowo przyjęty, ustalone lub stosowane przez niego taryfy lub cenniki.

W zakresie świadczonych usług przewozu osób Koleje Wielkopolskie wykorzystują m.in.: Taryfę przewozową (KW-TP), która określa sposób i zasady ustalania i stosowania opłat przewozowych.

W Taryfie przewozowej obowiązującej od dnia 11 grudnia 2011 r. do dnia 2 lipca 2012 r. zamieszczono postanowienia dotyczące różnego rodzaju biletów na przejazdy wielokrotne, które pozbawiały konsumenta możliwości uzyskania odszkodowania w razie częściowego ograniczenia ruchu pociągów. Postanowienia te dotyczyły biletów okresowych: odcinkowych imiennych i odcinkowych miesięcznych imiennych oraz biletów stanowiących ofertę specjalną tzw. Biletu Wielkopolskiego oraz Wielkopolskiego Biletu Weekendowego, biletów REGIOkarnet oraz biletów turystycznych. Zgodnie z ich brzmieniem: „*posiadaczowi (właścicielowi) biletu nie przysługuje*

odszkodowanie (…) w razie częściowego ograniczenia ruchu pociągów" (dowód: Taryfa przewozowa obowiązująca od dnia 11 grudnia 2011 r., załączona do pisma Przewoźnika z dnia 23 stycznia 2012r.).

W dniu 28 czerwca 2012 r. Zarząd Kolei Wielkopolskich podjął uchwałę nr 7/2012 w sprawie wprowadzenia do Taryfy przewozowej – „Koleje Wielkopolskie" Sp. z o. o. (KW-TP) zmiany nr 2, na mocy której zastąpiono postanowienia przewidujące, że *posiadaczowi (właścicielowi) biletu nie przysługuje odszkodowanie w razie częściowego ograniczenia ruchu pociągów* postanowieniami o treści: *„właścicielowi biletu nie przysługuje częściowy zwrot zapłaconej należności w razie przerwy w ruchu lub utraty połączenia, przewidzianego w rozkładzie jazdy"* (§ 27 ust. 3 pkt 4, § 28 ust. 3 pkt 4 oraz w części dotyczącej Ofert Specjalnych dział I, rozdział 1 ust. 3 pkt 6, rozdział 2 ust. 2 pkt 4, oraz dział III, rozdział 2 ust. 3 pkt 4 i rozdział 3 ust. 3 pkt 4). Zmiana ta obowiązuje od dnia 2 lipca 2012 r. *(dowód: uchwała Zarządu Nr 7/2012 Zarządu Spółki „Koleje Wielkopolskie" Sp. z o. o. z dnia 28 czerwca 2012 r., załączona do pism Przewoźnika z dnia 28 czerwca 2012 r.).*

Wobec Kolei Wielkopolskich, w okresie od początku 2011 r. do dnia 16 maja 2012 r., o odszkodowanie w związku z odwołaniem regularnie kursującego środka transportowego, na podstawie art. 62 ust. 2 Prawa przewozowego wystąpił jeden konsument. Przewoźnik uwzględnił żądanie konsumenta *(dowód: pismo Przewoźnika z dnia 21 maja 2012 r.).*

Prezes Urzędu zważył, co następuje:

Stosownie do art. 1 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, ochrona interesów przedsiębiorców i konsumentów podejmowana w ramach działań Prezesa Urzędu jest prowadzona w interesie publicznym. Podstawą ingerencji Prezesa Urzędu jest uprzednie ustalenie, że doszło do naruszenia interesów zbiorowości, a nie wprost poszczególnych, indywidualnych uczestników rynku. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 29 maja 2001 r. sygn. akt I CKN 1217/98 stwierdził, że w odniesieniu do konsumentów ustawa chroni ich interesy jako zjawiska o charakterze instytucjonalnym, zbiorowym, a nie indywidualnym czy nawet grupowym w rozumieniu sumy indywidualnych interesów konsumentów. Działaniami naruszającymi zbiorowe interesy konsumentów są więc jedynie takie działania, które dotykają sfery interesów szerszego kręgu uczestników rynku.

W ocenie Prezesa Urzędu, rozpatrywana sprawa ma charakter publicznoprawny. Wiąże się z ochroną interesu wszystkich konsumentów, którzy skorzystali lub mogli skorzystać ze świadczonych przez Koleje Wielkopolskie usług przewozu osób. Działania Kolei Wielkopolskich nie dotyczą więc interesów poszczególnych osób, których sprawy miałyby charakter jednostkowy, indywidualny i nie dający się porównać z innymi, ale kręgu konsumentów, których sytuacja jest identyczna i wynika z posługiwania się przez tego przewoźnika w relacjach z konsumentami wzorcem umowy –Taryfą przewozową. Naruszenie interesu publicznoprawnego przejawia się tym samym w naruszeniu zbiorowego interesu konsumentów. W niniejszej sprawie istnieje zatem możliwość poddania zachowania Kolei Wielkopolskich dalszej ocenie pod kątem stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Art. 24 ust. 2 ww. ustawy wskazuje, iż przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy. Stwierdzenie istnienia przedmiotowej praktyki wymaga spełnienia trzech przesłanek: **kwestionowane działanie jest działaniem przedsiębiorcy, działanie to jest bezprawne oraz godzi w zbiorowe interesy konsumentów.**

<u>Działanie przedsiębiorcy</u>

Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów zawiera legalną definicję przedsiębiorcy. Zgodnie z jej art. 4 pkt 1, pod pojęciem tym należy rozumieć m.in. przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2007 r. Nr 155, poz. 1905 ze zm.). Natomiast w myśl art. 4 ust. 1 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną – wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą. Właściwą dla przedsiębiorcy działalnością gospodarczą jest zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły (art. 2 ww. ustawy).

Koleje Wielkopolskie Sp. z o. o. z siedzibą w Poznaniu są spółką prawa handlowego wpisaną do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego, prowadzącą we własnym imieniu działalność gospodarczą polegającą m.in. transporcie kolejowym pasażerskim międzymiastowym. Nie ulega zatem wątpliwości, iż posiada status przedsiębiorcy w rozumieniu powoływanego powyżej art. 4 pkt 1 ustawy i tym samym przy wykonywaniu działalności gospodarczej Spółka podlega rygorom określonym w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów i jej działania mogą podlegać ocenie w aspekcie naruszenia zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Bezprawność

Bezprawność, do której odwołuje się ustawodawca, tradycyjnie ujmowana jest jako sprzeczność z prawem. Stanowisko takie znajduje też oparcie w uzasadnieniu rządowego projektu ustawy nowelizacyjnej z dnia 5 lipca 2002 r. (Dz. U. Nr 129, poz. 1102), która wprowadziła do ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów przepisy regulujące postępowanie w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, zgodnie z którym „*same przepisy art. 23a – 23d ustawy nie regulują konstrukcji bezprawności działań przedsiębiorcy. Działania te mogą okazać się bezprawne w razie ustalenia, że doszło do naruszenia przepisów innych ustaw, także zasad współżycia społecznego i dobrych obyczajów*". Pogląd ten mimo, iż odnosi się do poprzednio obowiązujących przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów z dnia 15 grudnia 2000 r., pozostaje nadal aktualny. Pojęcie „porządek prawny" obejmuje zatem nakazy i zakazy wynikające z normy prawnej, a także nakazy i zakazy wynikające z norm moralnych i obyczajowych określanych, jako zasady współżycia społecznego. Bezprawność jest kategorią obiektywną. Przy jej ocenie rozważyć należy każdorazowo kwestię, czy czyn sprawcy był zgodny, czy też niezgodny z obowiązującymi zasadami porządku prawnego. Źródłem tych zasad są normy prawa powszechnie obowiązującego - jako reguły postępowania wyznaczone przez nakazy i zakazy wynikające z norm prawa pozytywnego (w szczególności prawa cywilnego, karnego, administracyjnego, pracy, finansowego, ustaw i aktów prawnych regulujących poszczególne dziedziny gospodarki, itp.) oraz nakazy i zakazy wynikające z zasad współżycia społecznego, czyli tzw. dobre obyczaje (por.: G. Bieniek, Komentarz do Kodeksu cywilnego. Księga III. Zobowiązania. Tom I, Warszawa 2006, także Lex Polnica). O bezprawności działania decyduje całokształt okoliczności konkretnego stanu faktycznego (uzasadnienie do I PKN 267/2001 wyrok Sądu Najwyższego – Izba Administracyjna – Lex Polonica).

Sąd Najwyższy wskazał, że o bezprawności działania można mówić wówczas, gdy nie zachodzi żadna ze szczególnych okoliczności usprawiedliwiających określone działanie, tj. działanie dozwolone przez obowiązujące przepisy, wykonywanie prawa podmiotowego, zgoda pokrzywdzonego lub działanie w obronie uzasadnionego interesu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19.10.1989 r. II CR 419/89 OSP 1990/11-12 poz. 377).

W art. 24 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zamieszczono przykładowe wyliczenia praktyk zakazanych przez ustawodawcę. Katalog ten wymienia między innymi stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień

wzorców umów uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479^{45} Kpc. Ponadto zachowanie należy ocenić jako bezprawne, gdy przedsiębiorcy podejmują działania sprzeczne z ustawą lub nie wykonują obowiązków, które na nich ciążą.

Naruszenie zbiorowych interesów konsumentów

Przesłanka naruszenia zbiorowych interesów konsumentów jest spełniona, gdy działanie lub zaniechanie przedsiębiorcy godzi w interesy konsumentów jako zbiorowości, rozumianej jako nieokreślonej i nieograniczonej grupy podmiotów, których nie da się zidentyfikować. Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów nie podaje definicji „zbiorowego interesu konsumentów", wskazując jednak w przepisie art. 24 ust. 3, że nie jest nim suma indywidualnych interesów konsumentów. Naruszenie zbiorowego interesu konsumentów oznacza zatem narażenie na uszczerbek interesów znacznej grupy lub wszystkich konsumentów, poprzez stosowaną przez przedsiębiorcę praktykę, obejmującą tak działania, jak i zaniechania. Ponadto, godzenie w zbiorowe interesy konsumentów może polegać zarówno na ich naruszeniu, jak i na zagrożeniu ich naruszenia. O tym, czy naruszony został interes zbiorowy, nie zawsze przesądza kryterium ilościowe, ponieważ niekiedy jeden ujawniony przypadek naruszenia prawa konsumenta może być przejawem stosowanej praktyki naruszającej interes zbiorowy. W jednym z orzeczeń Sąd Najwyższy stwierdził, iż *nie jest zasadne uznawanie, że postępowanie z tytułu naruszenia ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów można wszcząć tylko wtedy, gdy zagrożone są interesy wielu odbiorców, a nie jest to możliwe w sytuacji, gdy pokrzywdzonym jest tylko jeden konsument. Wydawane orzeczenie ma bowiem wymiar znacznie szerszy, pełni także funkcję prewencyjną, służy bowiem ochronie także nieograniczonej liczbie potencjalnych konsumentów* (wyrok SN z dnia 12 września 2003 r., I CKN 504/01).

Dla stwierdzenia naruszenia zbiorowych interesów konsumentów istotne jest ustalenie, że konkretne działanie przedsiębiorcy nie ma ściśle określonego adresata, lecz jest kierowane do nieoznaczonego z góry kręgu podmiotów. Oznacza to, że nie ilość faktycznych, potwierdzonych naruszeń, ale przede wszystkim ich charakter, a w związku z tym możliwość (chociażby tylko potencjalna) wywołania negatywnych skutków wobec określonej zbiorowości przesądza o naruszeniu zbiorowego interesu. W niniejszej sprawie bez wątpienia mamy do czynienia z naruszeniem praw nieograniczonej liczby konsumentów tzn. klientów Kolei Wielkopolskich Sp. z o. o., która swoją ofertę usług transportowych kieruje do znacznej, nieokreślonej liczby konsumentów. Potencjalnie wszyscy odbiorcy oferty Przewoźnika (nieograniczona grupa konsumentów) zostali dotknięci zakwestionowanymi naruszeniami.

Interes konsumentów należy rozumieć jako interes prawny (a nie faktyczny), a więc uznany przez ustawodawcę za zasługujący na ochronę i zabezpieczenie. W literaturze przedmiotu zwraca się uwagę, iż określenie stałego czy zamkniętego katalogu interesów konsumentów nie jest możliwe, ani też zasadne (patrz: M. Szydło, „Publicznoprawna ochrona zbiorowych interesów konsumentów", Monitor Prawniczy 2004/17/791). Naruszenie zbiorowego interesu konsumentów powiązane jest z naruszaniem interesów gospodarczych konsumentów. Pod tym pojęciem należy rozumieć zarówno naruszenie interesów *stricte* ekonomicznych (o wymiarze majątkowym), jak również prawo konsumentów do uczestniczenia w przejrzystych i niezakłóconych przez przedsiębiorcę warunkach rynkowych, zapewniających konsumentom dokonywanie transakcji handlowych z przedsiębiorcami przy całkowitym zrozumieniu rzeczywistego sensu ekonomicznego i prawnego warunków dokonywanych czynności na etapie przedkontraktowym oraz w czasie wykonywania umowy, czego urzeczywistnieniem jest m.in. abstrakcyjnie pojmowane prawo do rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji w komunikacji pomiędzy przedsiębiorcą a konsumentem.

Prezes Urzędu zarzucił Kolejom Wielkopolskim stosowanie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, określonej w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji

i konsumentów polegającej na ograniczeniu odpowiedzialności odszkodowawczej względem konsumenta w razie częściowego ograniczenia ruchu pociągów.

Bezprawność tego działania wywodzi się z naruszenia art. 62 ust. 2 Prawa przewozowego. Przepis ten stanowi, że przewoźnik odpowiada za szkodę, jaką poniósł podróżny wskutek opóźnionego przyjazdu lub odwołania regularnie kursującego środka transportowego. W aktualnym brzmieniu przepis nie ogranicza odpowiedzialności przewoźnika do kwalifikowanej postaci winy (tj. winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa). Co do zasady przewoźnik ponosi więc odpowiedzialność na zasadach ogólnych, wyrażonych m.in. w art. 472 Kodeksu cywilnego, za niezachowanie należytej staranności.

Jak ustalono, stosowane przez Koleje Wielkopolskie postanowienia Taryfy przewidywały, że *posiadaczowi (właścicielowi) biletu nie przysługuje odszkodowanie (…) w razie częściowego ograniczenia ruchu pociągów*. Wprawdzie pojęcie ograniczenia ruchu pociągów nie zostało zdefiniowane, niemniej jednak, zdaniem Prezesa Urzędu, może mieścić się w pojęciu odwołania regularnie kursującego środka transportowego, o którym mowa w art. 62 ust. 2 Prawa przewozowego, a więc pociągów kursujących zgodnie z rozkładem jazdy podanym do publicznej wiadomości w sposób zwyczajowo przyjęty. W opinii Prezesa Urzędu, treść ww. postanowień jest na tyle ogólna, że nie jest wykluczone, że częściowe ograniczenie ruchu pociągów będzie polegać na odwołaniu regularnych kursujących, przewidzianych w aktualnym rozkładzie jazdy, pociągów. Znaczenie tego pojęcia może być zatem tożsame ze znaczeniem pojęcia, które występuje w art. 62 ust. 2 Prawa przewozowego. Oznacza to, że na podstawie zakwestionowanych postanowień Koleje Wielkopolskie mogły mieć możliwość uchylenia się od odpowiedzialności odszkodowawczej względem konsumentów i pozbawienia konsumentów odszkodowania za szkody wyrządzone w istocie wskutek odwołania regularnie kursującego środka transportowego.

Jak wskazał sam Przewoźnik, kwestionowane postanowienie dotyczyło biletów okresowych i odnosiło się do przypadków zawieszenia kursowania jednego pociągu na danej linii, w danym dniu lub jednorazowego wprowadzenia komunikacji zastępczej np. z powodu awarii pociągu (częściowego ograniczenia ruchu pociągów).

Prezes Urzędu uznał, iż Koleje Wielkopolskie ukształtowały swoją odpowiedzialność względem konsumentów w sposób naruszający zasady określone w art. 62 ust. 2 Prawa przewozowego.

Bezprawne działanie Kolei Wielkopolskich godziły w **zbiorowe interesy konsumentów,** ponieważ mogły naruszać interesy nieoznaczonego z góry kręgu podmiotów, wszystkich konsumentów korzystających lub mogących korzystać z usług przewozu świadczonych przez Przewoźnika na podstawie biletów uprawniających do przejazdów wielokrotnych. Praktyka Kolei Wielkopolskich mogła niewątpliwie wywoływać negatywne skutki finansowe, pozbawiając konsumentów możliwości naprawienia szkód poniesionych wskutek zaistnienia okoliczności stanowiących „częściowe ograniczenie ruchu pociągów", które w rzeczywistości polegały na odwołaniu regularnie kursującego środka transportowego. Stosowana przez Koleje Wielkopolskie regulacja mogła też wprowadzić konsumentów w błąd zarówno co do istnienia, jak i zakresu uprawnień przyznanych im przez ustawę w przypadku odwołania regularnie kursującego środka transportowego.

W związku z powyższym, Prezes Urzędu przypisał Kolejom Wielkopolskim stosowanie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Podstawą rozstrzygnięcia Prezesa Urzędu w rozpatrywanej sprawie jest art. 27 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Zgodnie z tym przepisem, nie wydaje się decyzji o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i nakazującą zaniechanie jej stosowania, jeżeli przedsiębiorca zaprzestał stosowania praktyki, o której mowa w art. 24.

W takim przypadku Prezes Urzędu wydaje decyzję o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i stwierdzającą zaniechanie jej stosowania. Ciężar udowodnienia okoliczności zaniechania stosowania zarzucanej praktyki spoczywa, stosownie do art. 27 ust. 3 ustawy, na przedsiębiorcy.

Z dokonanych ustaleń wynika, że Przewoźnik zmienił Taryfę przewozową poprzez zastąpienie kwestionowanych postanowień innymi. Wprowadzone postanowienia przewidują, że *„właścicielowi biletu nie przysługuje częściowy zwrot zapłaconej należności w razie przerwy w ruchu lub utraty połączenia przewidzianego w rozkładzie jazdy"*. Postanowienia te nie dotyczą zatem kwestii odpowiedzialności odszkodowawczej Kolei Wielkopolskich, ale wyłączenia – zgodnie z art. 18 ust. 3 Prawa przewozowego – obowiązku zwrotu zapłaconej należności w razie przerwy w ruchu lub utraty połączenia przewidzianego w rozkładzie jazdy. Zdaniem Prezesa Urzędu, uzasadnia to przyjęcie, że z dniem 2 lipca 2012r. Koleje Wielkopolskie zaniechały stosowania ww. praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów.

Mając powyższe na względzie, Prezes Urzędu orzekł jak w sentencji decyzji.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479^{28} § 2 k.p.c. - od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie- Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwóch tygodni od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów- Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Poznaniu.

Otrzymują:
Koleje Wielkopolskie Sp. z o. o.
ul. Składowa 5
61-897 Poznań